

การฟื้นตัวของท่องเที่ยวไทยหลังวิกฤตการณ์เมือง: ต่อเนื่องหรือไม่ ใครกำหนด?

นางสาวปัทมา เกตุเรืองโรจน์
เศรษฐกร ทีมวิเคราะห์อุตสาหกรรมการเงิน
ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาคการท่องเที่ยวของไทยที่ปรับดีขึ้นทันทีหลังเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมือง คลี่คลายลง สะท้อนถึงความแข็งแกร่งของภาคการท่องเที่ยวไทย โดยในเดือนมิถุนายนจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่จัดปัจจัยฤดูกาลแล้วกลับมาขยายตัวถึงร้อยละ 14.8 ดีกว่าเดือนก่อนชัดเจน แม้ว่านักท่องเที่ยวผ่านด่านสุวรรณภูมิจะอยู่ที่ราว 20,000 คนต่อวัน ซึ่งยังคงต่ำกว่าช่วงเวลาที่ปกติที่ราว 30,000 คนต่อวัน แต่ความต้องการเดินทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติทั่วโลกที่เพิ่มขึ้นผลักดันให้นักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งเดินทางตรงไปยังภาคใต้ของไทยแทน สะท้อนจากนักท่องเที่ยวผ่านด่านภาคใต้ยังคงขยายตัวสูงและนานติดต่อกันเป็นเดือนที่ 10 นับตั้งแต่เดือนกันยายนปีก่อน แม้ว่าจะเริ่มเข้าสู่ช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยวแล้วก็ตาม ทิศทางการท่องเที่ยวที่ปรับดีขึ้นอย่างรวดเร็วในครั้งนี้ อาจทำลายสถิติการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยวไทยในอดีต ซึ่งใช้เวลาราว 2 ไตรมาส ไปได้อย่างไม่ยาก

แต่ความแข็งแกร่งในการฟื้นตัวจะเป็นไปอย่างต่อเนื่องหรือไม่ ปัจจัยใดจะเป็นตัวกำหนด?

ปัจจัยพื้นฐานด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวของไทย ทั้งแหล่งธรรมชาติที่สวยงามและคุณภาพการให้บริการที่มีเอกลักษณ์ ยังคงส่งผลให้ประเทศไทยมีภาพลักษณ์ที่ดีในสายตานักท่องเที่ยวต่างชาติ แม้จะเพิ่งผ่านพ้นวิกฤตการณ์เมืองในช่วงกลางปีก่อนแต่การท่องเที่ยวของไทยยังคงเป็นนักล่ารางวัลตัวฉกาจ โดยล่าสุดเมื่อเดือนมีนาคมที่ผ่านมา สมาชิกนักท่องเที่ยวทั่วโลกของนิตยสาร Travel & Leisure สหรัฐอเมริกาโหวตให้ กรุงเทพฯ และเชียงใหม่ เป็นเมืองน่าเที่ยวที่สุดในโลกอันดับที่ 1 และ 2 ตามลำดับ ซึ่งปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เราได้เปรียบทางการแข่งขันก็คือราคา ทั้งอาหารการกินและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีราคาคุ้มค่าดึงดูดใจ และการร่วมกันลดราคาห้องพักของผู้ประกอบการ โรงแรมก็เป็นเป็นกลยุทธ์หลักในการกระตุ้นนักท่องเที่ยวให้กลับมาเที่ยวไทยได้อย่างท่วมท้นในช่วงต้นปีที่ผ่านมา แต่ทิศทางต้นทุนที่อาจเพิ่มสูงขึ้นในภาวะที่เศรษฐกิจเร่งขยายตัว อาจทำให้การปรับลดราคาเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวทำได้ยากขึ้นในระยะต่อไป

ขณะที่ปัจจัยด้านเศรษฐกิจโลกซึ่งมีบทบาทสำคัญที่สุดในการกำหนดทิศทางการเติบโตของการท่องเที่ยวไทย ในช่วงครึ่งหลังของปีคาดว่าจะยังคงขยายตัวได้ต่อเนื่องแต่ในอัตราที่ชะลอลง ดังนั้นแม้ว่าเศรษฐกิจโลกจะขยายตัวแล้วลงไปบ้างก็ตาม แต่เชื่อว่าจะยังมีแรงส่งที่ต่อเนื่องต่อการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยวไทยในช่วงที่เหลือของปี

ในช่วงที่ผ่านมาการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อาทิ สิงคโปร์และมาเลเซีย ได้รับประโยชน์จากการกลับมาฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกอย่างต่อเนื่อง แต่การฟื้นตัวของการท่องเที่ยวไทยกลับต้องเว้นวรรคไปเกือบหนึ่งไตรมาสจากปัจจัยความไม่สงบภายในประเทศ ในปัจจุบันแม้ว่าหลายประเทศจะยังประกาศเตือนนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาเยือนไทย และทางการไทยเองก็ยังคงประกาศใช้พรก.ฉุกเฉินในหลายพื้นที่อยู่ก็ตาม แต่เมื่อสถานการณ์ในประเทศสงบลง จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศก็กลับมาเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน พิจารณาจากนักท่องเที่ยวชาวเอเชียที่อ่อนไหวต่อปัจจัยความไม่ปลอดภัยค่อนข้างมาก แต่ในปัจจุบันเริ่มกลับมาเที่ยวไทยอีกครั้ง โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวจากจีนซึ่งกลับมาขยายตัวถึงร้อยละ 38.8 เทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน ดังนั้นกล่าวได้ว่า สถานการณ์ที่สงบเรียบร้อยของประเทศเป็นปัจจัยหลักที่มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางมาเที่ยวไทยของนักท่องเที่ยวต่างชาติมาก

แม้ว่าการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยวจะถูกกำหนดโดยการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศที่เป็นตลาดนักท่องเที่ยวหลักของไทยเป็นสำคัญ แต่เป็นปัจจัยที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของเรา ขณะที่การลดราคาห้องพัก โรงแรมเพื่อกระตุ้นความต้องการท่องเที่ยว อาจทำได้ยากขึ้นในภาวะที่ต้นทุนการประกอบการเริ่มเร่งตัว ความสงบเรียบร้อยภายในประเทศจึงยังเป็นปัจจัยสำคัญต่อความต่อเนื่องในการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยวไทยในอนาคต ที่องค์กรทุกภาคส่วน ทั้งรัฐและเอกชน รวมถึงประชาชนคนไทย มีสิทธิ์เป็นผู้กำหนด

บทความนี้เป็นข้อคิดเห็นส่วนบุคคล จึงไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับข้อคิดเห็นของธนาคารแห่งประเทศไทย
เผยแพร่ในหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ฉบับวันอังคารที่ 10 สิงหาคม 2553